

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UKA2022/Imm. 54 aamma 64

Hans Aronsen

Oktohari 18-iat 2022

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut
siunnersuut imaattoq matumuuna
saqqummiuppara:

**Naalakkersuisut ukioq 2023-imut qilalukkanik qaqortanik 15-inik
aqutsiveqarfimmut Tasiilamut
pisasseeqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut
aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.**

(Inatsisartunut ilaasortaq Mala Høy Kúko, Siumut)

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut
siunnersuut imaattoq matumuuna
saqqummiuppara:

**2023 ilaatillugu aallarnerfigalugulu Ittoqqortoormiini aamma Tasiilami
aqutsiveqarfinni
qilalukkanut qaqortanut pisassiissutinik atuutilersitsinissaat pillugu
Naalakkersuisut
peqqusiffigineqarnissaannut Inatsisartunit aalajangiivigisassatut
siunnersuut**

(Inatsisartunut Ilaasortaq Jens NapātôK', Naleraq)

Imartani piniarnikkut, inuuniarfigalugulu inuussutissarsiorfigisatsinni,
piujuaannartitsinermik tunngaveqarluni, piniartakkatsinni

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

neqissaqarfigisatsinnik, pitsaanerpaamik aqutsiuarnissarput pingaarnerpaasariaqarpoq.

Tamanna Inuit Ataqtigiiinnit politikkiimi sulinitsinni pingaartilluinnarlugu tunngavigiuarsimavarput. Tamannalu aamma ullumikkut ukunani qulequttani suliaqarnitsinni tunngavigeqqissavarput.

Kalaallit Nunaanniik imartatigut nunanit sanilerisanit qanittumik suleqateqarusussuserput pingaartuuvoq.

Soorlumi nunatta ukiuni makkunani, issittumi avannarlermi imarpissuullu Atlantikup avannaani, nunani qanitarisartinnik nukittuumik suleqateqarnitsinni, ilisimatuussutsikkut qilalukkani massakkut eqqartukkatsinni, misikkarilluinnartuni nujuartupilussuusunilu, imaanimi kilometererparsuarnik ungasissusilimmiik nipinik qilalukkani pingaaruteqarluinnartunik tusaasaqarsinnaallutillu malussarilluinnartut pillugit, piniartut peqataatinnerisigut ilisimasani annertusaanissamik Inuit Ataqtigiiinniit aamma kissateqartuuvgut. Taamaattumik ukioq kingulleq tunup imartaani qilalukkanik kisitsinermut 3 mio.kr-ninik aningaasaliissuteqarsimavugut, tassaniissaaq aamma piniartut peqataatinneqarlutik.

Kisitsisarneq immiini pitsaasumik kinguneqartareerpoq, nunattalu imartarujussua ukiup ilarujussuani sikumik qallerneqarsimaneqartartup ataani qilalukkat uumasuusut, paasissutissanik allanik, aamma pisariaqartitsisugut ersersippaa.

Uumasut pinngoqqaataannik uumasuneersunik (DNA)-kut misissuinerit, assiliiviit vedioliuutillu qilalukkat ingerlaarfiinut inissitat, dronet atorlugit assiliisarluuni kisitsinerit, silaannakkullu aallakaatsitissutit, allanillu nutaaliaasunik atortoqarluni kisitsisarnerit periarfissaalersimapput. Ullumikkullu immikkut aamma pisariaqartitaqarpugut tamanna oqaasiinnaassanngilaq, timitalersorneqartariaqarpoq.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Piniartut pinngortitami piniarlutik angalasut ilisimasaasa pitsaasumik allattukkatigut nalunaarsornissaannik pisariillisaanissaq pingaarluinnartog Inuit Ataqatigiinniik isumaqartuarpugut.

Piniartut ilisimasaasa atorluarneqartarnissaat avataanit tapersersorneqarpoq.

NAMMCO-p Tunumi qilalukkat qernertat pillugit suleqatigiissitaat (NEGWG) Canadamiit aamma NTI-mit, Danmarkimit, Savalimmiunit, Kalaallit Nunaanniit, Islandimit USA-miillu peqataasoqarluni ulluni 25.-29. oktobari 2021-mi aappassaaneertumik naapinneranni nalunaarusiaa naalakkersuisut nittartagaanni takuneqarsinnaapput.

Tamanna assut tapersersornarpoq pisaqariaqarluinnarlunilu. Qilalukkammi pineqartillugit piniartut ilisimasaasa atorneqarnerunissaannik kissaateqartuarneq tusaanngitsuusaangassaangitsumik suliarineqartariaqarpoq, allaat imartani pineqartuni suleqatigiissuarniit piniarneq illersorlugu kissaatigineqartoq tunngavissaqartikkatsigu.

Kissaat tamanna suliarinnittussanit suliarineqalersimanggippat, naammassineqaqqullugu maana kissaatigaarput. Inuit Ataqatigiinni Inatsisartuniik paaserusunnarpoq.

Arfernut Aqutsinermut Ataatsimiititaliamut akissutissanik siunnersuuteqarnissap suliassartaanut.

Pinngortitaleriffiup uumasogatigiit qanoq issusiannik, agguataarnerat, sumi siaruarsimanerat aammalu piniarnermut tunngatillugit paasissutissanik nutaanik pigineqalernerisa kingunerisaanik, suleqatigiissitap suliassai

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

siornatigut siunnersuisarnerit misissornissaannik imaqartut. Aammalu Tunumi qilalukkat qaqortat pillugit aqutsinermut naalackersuisunut siunnersuisarnissami tunngavissat ineriartortinnissaat, tunngavissaqartumik piniartunik peqataatitsinermik ilaqartut, siunissami qaninnermi naammassineqarsimasariaqartut Inuit Ataqatigiinniik kissaatigaarput.

Piniartukkormiutut nerisavut attatigit.

Naalackersuisuinikkut paasissutissat pisassiinissamut tunngavissaalatsinaraluartoq Tunumi qaqortaninngaaneersunik nerisaqartarneq Inuit Ataqatigiinniik attatiinnarumallugu, naalackersuisut 2023 – 2025-mut ukiulenera allanngortillugu, teknikkikkut pisassiinissamik periarfissaqartitserusulernerat akuersaarparput.

Taamaalilluta allannguutissatut siunnersuummik tunngaveqartumik Aalisarnermut piniarnermut nunalerinermullu ataatsimiititaliaq suliaqarsinnaasunngorlugu innersuupparput.